

Polska

Malezja. Gospodarka

2015-12-25 17:53:33

Uzyskanie przez Federację Malajską niepodległości od Wielkiej Brytanii nastąpiło 31 sierpnia 1957 roku, a 17 dni później nowopowstałe państwo wstąpiło do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

yjskie, na tle innych azjatyckich krajów dalekowschodnich, wyróżniało się dobrą infrastrukturą administracyjną i komunikacyjną oraz prężną, chociaż nadal monokulturową i proeksportową gospodarką, dla której podstawowym źródłem dochodów tradycyjnie był handel kauczukiem i cyną – oba produkty dostarczały wówczas prawie 80% wartości eksportu.

Według danych statystycznych Wydziału Planowania Gospodarczego Malezji – EPU – Economic Planning Unit Malaysia dynamika *produktu krajowego brutto* – PKB Malezji w latach 1966-1970 wynosiła średnio 5.4%. Władze malezyjskie, wykorzystując protekcyjnistyczne mechanizmy gospodarcze, w tym interwencjonizm państwowy, napływ taniej siły roboczej i kapitału zagranicznego, głównie z Hong Kongu, Japonii, Korei Południowej i Singapuru, realizowały 5. letnie plany gospodarcze, systematycznie przebudowując kraj ekonomicznie.

Szczególne znaczenie miał rozpoczęty w 1971 roku program ideologiczny *Nowa Polityka Ekonomiczna – NEP*, który doprowadził do stopniowej industrializacji i powstania otwartej gospodarki rynkowej.

Całkowicie nowe gałęzie przemysłu – elektroniczny, elektrotechniczny, energetyczny, chemiczny, motoryzacyjny, przetwórczy oraz górniczy (bazujący na odkrytych bogatych pokładach ropy naftowej i gazu ziemnego) – spowodowały, że kraj osiągał bardzo wysokie tempo rozwoju. Jednym z elementów, który sprzyjał takiemu rozwojowi gospodarczemu była stabilna sytuacja wewnętrzna Malezji.

Produkt krajowy brutto – PKB w latach 1980-1988 wrażał o 4,6%, do połowy lat 90. XX wieku o około 8%, a Malezja zaczęła być postrzegana, jako jeden z *azjatyckich tygrysów gospodarczych* oraz kraj bardzo włączony w globalizację gospodarki światowej.

W tej sytuacji, w roku 1991 ówczesny rząd Malezji w strategii długookresowej Malezji *Vision2020* zadeklarował wprowadzenie kraju do grona państw wysokorozwiniętych o PKB *per capita* ≥ 15000.00 USD do 2020 roku.

W 1998 roku azjatycki kryzys finansowy poważnie dotknął gospodarkę malezyjską, powodując ponad 6% spadek PKB. Jednak Malezja w odróżnieniu od innych krajów Dalekiego Wschodu, nie zdecydowała się na przyjęcie pomocy Międzynarodowego Funduszu Walutowego – MFW, i samodzielnie rozwiązywała skutki załamania gospodarczego m.in. poprzez realizację dużych projektów rozbudowy infrastruktury przemysłowej oraz reglamentację obrotów kapitałowych, co pozwoliło Centralnemu Bankowi Malezji – BNM – Bank Negara Malaysia odzyskać kontrolę nad kursem waluty lokalnej – *ringgitem malezyjskim* (MYR).

Dodatkowo rząd malezyjski w maju 2003 roku wprowadził pakiet antykryzysowy tzw. *majowy*, który okazał się nie tylko środkiem doraźnym do pokonywania przejściowych trudności gospodarczych, ale ważnym elementem długofalowej polityki przebudowy struktury gospodarczej Malezji.

Dzięki takiej polityce, gospodarka malezyjska powróciła na drogę szybkiego rozwoju gospodarczego, który w latach 2003-2008 zaowocował dynamiką PKB powyżej 5%.

W roku 2008 Malezja została ponownie dość znacząco dotknięta przez światowy kryzys gospodarczy. Nastąpiły spadki tempa produkcji przemysłowej, eksportu i napływu inwestycji bezpośrednich, wzrost inflacji oraz pogłębił się deficyt budżetowy.

W celu pobudzenia gospodarki rząd malezyjski wprowadził w 2008 i 2009 roku działania stymulacyjne, w postaci dwóch pakietów antykryzysowych: I (listopad 2008 roku) oraz II (marzec 2009 roku), opiewających na łączną kwotę ~19 mld USD, stanowiących wówczas 9.5% PKB Malezji, mających pobudzić gospodarkę poprzez duże inwestycje publiczne, rządowe gwarancje kredytowe oraz zwolnienia podatkowe.

W 2010 roku gospodarka Malezji zaczęła ponownie znacząco przyspieszać, stopniowo niwelując we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej skutki kryzysu z roku poprzedniego, osiągając o wiele lepsze wyniki niż większość państw Azji Południowo-Wschodniej – dynamika PKB Malezji wyniosła wówczas 7.2%, przy niskich stopach inflacji (1.7%) oraz bezrobocia (3.2%) oraz znacznych rezerwach walutowych (106.56 mld USD). W tym samym okresie rząd Malezji rozpoczął wprowadzanie znaczących reform gospodarczych, zgodnie z którymi nadrzędnym celem jest wprowadzenie Malezji, znajdującej się w czołówce krajów rozwijających, do grupy państw wysokorozwiniętych do roku 2020.

Aby osiągnąć ten zamierzony cel, rząd Malezji zadeklarował systematycznie wspierać gałęzie gospodarki, które mają największy potencjał wzrostu w tym przemysł (wykorzystujący zaawansowane technologie oraz rodzime innowacyjne rozwiązania techniczne), a także przekształcić system edukacji tak, aby kształcił absolwentów na kierunkach najbardziej poszukiwanych na rynku pracy oraz doprowadzić do włączenia wszystkich malezyjskich grup społecznych do korzystania z bogactw kraju.

Jednak rok 2011 był już okresem spowolnienia gospodarczego (spadek dynamiki PKB Malezji 2011 vs. 2010 o -2.2%), spowodowanego przede wszystkim przez stale utrzymujący się ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy, w tym znaczny spadek popytu w krajach Unii Europejskiej na malezyjskie towary, wśród których najważniejszymi pozycjami eksportowymi w tym okresie były: wyroby elektroniczne i elektryczne, olej palmowy, produkty chemiczne, skroplony gaz ziemny (LNG), ropa naftowa, produkty petrochemiczne rafinowane, maszyny i urządzenia, wyroby metalowe, sprzęt optyczny i pomiarowy, wyroby kauczukowe, produkty spożywcze, pojazdy i sprzęt transportowy oraz tekstylia i dzianiny. Udział rynku UE w łącznym eksporcie Malezji stanowił w roku 2011 ~10.4% i zajmował III pozycję po rynkach Azji Dalekowschodniej i krajów Stowarzyszenia ASEAN.

W roku 2012 PKB Malezji, według danych Banku Narodowego Malezji – BNM, wzrósł o 5,6% (jednostronną decyzją BNM rokiem bazowym dla wszystkich wskaźników makroekonomicznych jest rok 2000 dla okresu 2005-2010 oraz rok 2005 dla okresu 2011-2013).

Jednak nadal jest zauważalny znaczny spadek popytu w wielu krajach (przede wszystkim USA i Unii Europejskiej) na malezyjskie towary, wśród których najważniejszymi pozycjami eksportowymi w tym okresie były: wyroby elektroniczne i elektryczne, olej palmowy, produkty chemiczne, skroplony gaz ziemny (LNG), ropa naftowa, produkty petrochemiczne rafinowane, maszyny i urządzenia, wyroby metalowe, sprzęt optyczny i pomiarowy, wyroby kauczukowe, produkty spożywcze, pojazdy i sprzęt transportowy oraz tekstylia i dzianiny.

W roku 2012 udział rynku Unii Europejskiej w łącznym eksporcie Malezji stanowił w 2012 roku 8,9% (2011: 10,3%) i zajmował IV pozycję po: Singapurze, Chinach i Japonii a przed USA.

W roku 2013 PKB wzrósł o 5,1%. Spowolnienie wzrostu popytu wewnętrznego (o 6,4% w porównaniu do analogicznego okresu 2012 r.), głównie po stronie sektora publicznego, zostało skompensowane wzrostem eksportu. W 2013 r. utrzymane zostało wysokie tempo wzrostu w budownictwie, które głównie wynikało z prowadzonych prac w zakresie inżynierii lądowej i mieszkalnictwa. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Malezji w 2013 r. wzrosły o 24% do 38,8 mld MYR (ok. 12,2 mld USD). Według raportu A.T. Kearney „Foreign

Direct Investment Confidence Index 2013” Malezja zajęła 25 miejsce na świecie (spadek z 10. pozycji w raporcie 2012). Według raportu UNCTAD “World Foreign Direct Investments 2013” Malezja zajęła 16 miejsce (przesunięcie o 3 pozycje w górę) jako Top Prospective Host Economy na lata 2013-2015. Rezerwy walutowe Narodowego Banku Malezji wyniosły na koniec grudnia 2013 r. 441,7 mld MYR (ok. 134,9 mld USD). Jest to poziom wystarczający do sfinansowania 9,4 miesiący importu lub odpowiada 3,4-krotności krótkoterminowego długu zagranicznego. W 2013 roku obroty handlu zagranicznego Malezji wzrosły o 4,6% w porównaniu do poprzedniego roku i osiągnęły poziom 1.369 mld MYR, tj. 417,2 mld USD. Eksport towarów z Malezji zwiększył się tym czasie o 2,4% do poziomu 719,81 mld MYR (219,3 mld USD), zaś import wzrósł o 7% do 649,2 mld MYR (197,8 mld USD). W rezultacie nadwyżka obrotów handlowych Malezji wyniosła 70,6 mld MYR (21,5 mld USD) i była o 25,3 mld MYR niższa niż w 2012 r.

W czwartym kwartale 2014 r. nadal obserwowano umiarkowany wzrost gospodarczy na świecie, przy lekkim ożywieniu w Stanach Zjednoczonych, utrzymującej się niejasnej sytuacji w strefie euro i Japonii. W Azji wzrost gospodarczy był głównie napędzany popytem krajowym i eksportem. Dodatkowo, niższe ceny ropy naftowej i gazu ziemnego przełożyły się na obniżenie stopy inflacji. Obserwowano utrzymujący się wysoki popyt wewnętrzny, szczególnie po stronie sektora prywatnego, jak i wzrost eksportu w związku z poprawą popytu za granicą na malezyjskie towary. **W efekcie wzrost gospodarczy w całym roku 2014 wyniósł 6%.** Popyt krajowy w IV kwartale zwiększył się o 5,9% (wobec 4,9% w III kwartale 2014 r.), przy czym, o ile w sektorze prywatnym był on nadal dynamiczny, o tyle w sektorze publicznym ograniczony w związku ze spadkiem wydatków rządu na inwestycje (o 2,1% w porównaniu do analogicznego okresu 2013 r.). Po stronie podaży, w IV kwartale 2014 r. pozytywne wyniki odnotowano we wszystkich sektorach gospodarki, poza rolnictwem. **W rolnictwie** odnotowano spadek produkcji o 2,8%, głównie ze względu na niższe zbiory i produkcję oleju palmowego (o 8,9%) i kauczuku (o 25,5%). Sytuacja ta była wynikiem powodzi we wschodnich stanach Półwyspu Malajskiego. **Rynek pracy** w Malezji w IV kwartale 2014 r. nadal był stabilny. Zatrudnienie ogółem wzrosło do 13,7 mln osób (13,6 mln w III kw. br), przede wszystkim w związku z zapotrzebowaniem na siłę roboczą w przemyśle przetwórczym i w usługach. **Saldo na rachunku obrotów bieżących** na koniec 2014 r. ukształtowało się na poziomie 49,5 mld MYR (ok. 15,1 mld USD) i było ono o blisko 10 mld MYR (ok. 3 mld USD) wyższe niż w 2013 r. **Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych** do Malezji w 2014 r. wyniósł 34,2 mld MYR, tj. ok. 10,4 mld USD (zobowiązania inwestycyjne), podczas gdy inwestycje bezpośrednie Malezji za granicą – 51,3 mld MYR (15,7 mld USD). Rezerwy walutowe Narodowego Banku Malezji wyniosły 405,5 mld MYR (ok. 116,0 mld USD) – spadek wobec roku 2013. **Dług zagraniczny Malezji** na koniec grudnia 2014 r. wyniósł 211 mld USD, tj. 69,6% PKB. Jest to poziom wystarczający do sfinansowania około 8 miesięcy importu lub odpowiada 1,1 – krotności krótkoterminowego długu zagranicznego. W 2014 r. odnotowano ożywienie obrotów handlu zagranicznego Malezji w porównaniu do poprzedniego roku. **Eksport towarów z Malezji zwiększył się w tym czasie o 6,4%**, tj. o 46,1 mld MYR do poziomu 766,1 mld MYR (ok. 234,1 mld USD), zaś **import wzrósł o 5,3%**, tj. o 34,3 mld MYR do 683,0 mld MYR (ok. 208,7 mld USD). W rezultacie nadwyżka obrotów handlowych Malezji wyniosła 83,1 mld MYR, tj. 25,4 mld USD (wobec 22,6 mld USD w 2013 r.). Głównymi partnerami w wymianie towarowej z zagranicą są: Singapur, Chiny, Japonia, UE, Stany Zjednoczone i Tajlandia (łącznie udział w eksporcie na poziomie 60,3%, po stronie importu – 61,3%). Udział krajów ASEAN w eksporcie Malezji to 27,9%, zaś w imporcie – 25,7%. Udział krajów Unii Europejskiej, to odpowiednio 9,5% i 10,4%, **w tym Polski 0,2% i 0,1%.**

Podstawę bieżącej malezyjskiej polityki gospodarczej i jej dalszej transformacji stanowią 3 strategiczne i długofalowe programy oraz plany rozwoju kraju, przyjęte przez rząd Malezji:

1. **Nowy Model Ekonomiczny - NEM - New Economic Model 2010-2020.**
2. **Xi XI Plan Malezyjski - Malaysia Plan: 10MP & 11MP:** dwa 5-letnie plany rozwoju na lata 2011-2015 oraz 2016-2020.
3. **Program Transformacji Gospodarczej Malezji - ETP - Economic Transformation Programme**

2010-2020,

a także **ogólnokrajowa polityka regionalna** oraz **monitorowanie i zapobieganie kolejnym fazom, a także skutkom ogólnoswiatowego kryzysu finansowego.**

- **W roku 2015 produkt krajowy brutto Malezji - PKB** ma na 1 mieszkańca nominalnie ma wynieść ~14,500 dolarów amerykańskich/USD przy dynamice wzrostu 4,5-5,5% (ceny stałe 2005 rok)
[źródło: *Centralny Bank Malezji - BNM - Bank Negara Malaysia*, marzec 2014].

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego